

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/5203

GK=150

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-204/2366/4792
Konu : Yazılı soru önergesi

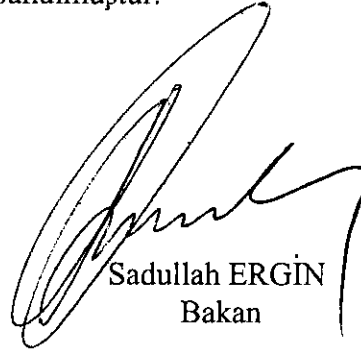
24/12/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 27/03/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-56561 sayılı yazı,
b) 10/04/2012 tarihli ve 1484/3088 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Kırklareli Milletvekili Mehmet S. Kesimoğlu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5203 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.


Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-204/2498/5015
Konu : Yazılı soru önergesi

24/07/2012

Sayın Mehmet S. KESİMOĞLU
Kırklareli Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5203 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun,

1- “Dava zamanaşımı” başlıklı 66. maddesinde, Kanunda başka türlü yazılmış olan haller dışında kamu davasının, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda otuz yıl, müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmibeş yıl, yirmi yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmi yıl, beş yıldan fazla ve yirmi yıldan az hapis cezasını gerektiren suçlarda onbeş yıl, beş yıldan fazla olmamak üzere hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlarda sekiz yıl geçmesiyle düşeceği;

2- “İnsanlığa karşı suçlar” kenar başlıklı 77. maddesinde, kasten öldürme, kasten yaralama, işkence, eziyet veya köleleştirme, kişi hürriyetinden yoksun kılma, bilimsel deneylere tabi kılma, cinsel saldırıda bulunma, çocukların cinsel istismarı, zorla hamile bırakma, zorla fuhşa sevk etme fiillerinin, siyasal, felsefî, ırkî veya dinî saiklerle toplumun bir kesimine karşı bir plan doğrultusunda sistemli olarak işlenmesinin, insanlığa karşı suç oluşturacağı; fiilinin işlenmesi halinde, fail hakkında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına; diğer tanımlanan fiillerin işlenmesi halinde ise sekiz yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunacağı; ancak, kasten öldürme ve kasten yaralama suçları açısından, belirlenen mağdur sayısınınca gerçek içtima hükümlerinin uygulanacağı; bu suçlardan dolayı zamanaşımının işlemeyeceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

II- A- Yurt dışında bulunduğu ülke tespit edilemeyen aranan şahısların Ülkemize iadesi amacıyla, uluslararası düzeyde aranmalarını teminen, İnterpol Genel Sekreterliğince kırmızı bülten çıkarılması, kırmızı bülten çıkıncaya kadar herhangi bir gecikmeye mahal vermemek amacıyla difüzyon mesajı yayımlanması için İçişleri Bakanlığı nezdinde gerekli girişimlerde bulunmaktadır.

Ülkemizde yürütülmekte olan bir soruşturma ve kovuşturma kapsamında ya da bir mahkûmiyet hükmünün infazı amacıyla aranmakta olup da yabancı bir ülkede bulunduğu tespit edilen ve geri verilmesi istenilen kişiler hakkında, ilgili Cumhuriyet savcılığı veya mahkeme tarafından şahsın bulunduğu devlet makamlarına hitaben “iade talepname” düzenlenmektedir.

İade talepnamesine, “Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi”ne taraf olan ülkeler için, bu Sözleşmenin 12. maddesinin ikinci fıkrasında sayılan belgeler, aramızda iki taraflı sözleşme bulunan ülkeler için de sözleşmede sayılan belgeler eklenmektedir. İade

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

evrakı, adli makamlar tarafından hazırlanmakta olup, iade konusunda ikili ve çok taraflı sözleşmelere göre, Bakanlığımıza “Merkezi Makam” olarak verilen yetkiye istinaden, iade evrakı, Bakanlığımız Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüz tarafından incelendikten sonra, eksiklik bulunmaması halinde, tercüme ettirildikten sonra Dışişleri Bakanlığı kanalıyla ilgili devlet makamlarına iletilmektedir.

Sözleşmeler çerçevesinde iade talepnameisinin nasıl hazırlanacağı ve hangi belgelerin ekleneceği, Bakanlığımız tarafından çıkarılan genelgelerle adli makamlarımıza bildirilmektedir.

1- Son olarak 16/11/2011 tarihinde güncellenen “Suçluların İadesi ve Hükümlü Nakli Konularında Adli Makamlarımızca Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar” konulu Genelgemizin 4. maddesine göre, yabancı devlet adli makamına hitaben soruşturma ve infaz aşamasında Cumhuriyet başsavcılığı, kovuşturma aşamasında ise mahkemelerce hazırlanacak iade talepnameisinde;

a- Fiilin işlendiği yer ve zaman, müsnet fiilin nasıl ve hangi vasıtalar kullanılarak işlendiği, fiilin ihlâl ettiği kanun hükmü veya hükümleri de belirtilmek suretiyle hukuki tavsifi içine alacak şekilde iadeye esas suçun ayrıntılı izahı;

b- Talepname tarihine kadar gerçekleştirilen adli işlemlerin neler olduğu;

c- Durma ve kesilme sebepleri de dikkate alınarak, dava veya ceza zamanasının sona ereceği tarih;

ç- İadesi talep edilenin, nüfusa kayıtlı olduğu yer de dâhil, açık kimlik bilgileri ve eşkâli;

d- Bulunduğu veya oturduğu yabancı ülkedeki açık adresi;

e- Tutuklama kararını veren mahkeme, tutuklama müzekkeresinin tarih ve sayısı;

f- Hükümlü iadesi talep ediliyorsa, şartla ve bihakkın tahliye tarihlerini içeren ve infazı gereken ceza miktarını gösteren müddetname bilgileri ile yakalama emrini çıkartan adli makamın adı ve yakalama emrinin tarih ve sayısı;

g- İade talebine esas sözleşmenin tam ismi;

Bulunmak zorundadır.

2- İadesi talep edilenin sanık veya hükümlü olması dikkate alınmak suretiyle bu talepnameeye;

a- İddianame veya mahkûmiyet kararı;

b- Müddetname;

c- Yakalama emri veya (gıyabî) tutuklama müzekkeresi, suça uygulanan veya uygulanacak kanun madde metinleri (dava veya ceza zamanasını ile ilgili olanlar dâhil);

ç- Kimliği ve uyruğunu teşhiste yardımcı olacak nüfus kaydı, pasaport ve kırmızı bülten;

d- Mevcutsa parmak izi formu ve fotoğraflı eşkâl tanımlama tutanağının onaylı örnekleri ile fotoğraflar;

Eklenmektedir.

B- Soruşturma ve infaz aşamasında Cumhuriyet başsavcılığı, kovuşturma aşamasında ise mahkemelerce hazırlanacak iade talepnameisinde, suçun işlendiği yer ve

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

zaman, müsnet fiilin nasıl ve hangi vasıtalar kullanılarak işlendiği, fiilin ihlâl ettiği kanun hükmü veya hükümleri de belirtilmek suretiyle hukuki tavsifi içine alacak şekilde iadeye esas suçun ayrıntılı izahı yapılmaktadır. Ayrıca talepnameye iddianame, mahkeme kararı, yakalama kararı ve kanun maddeleri de eklendiğinden, iadeye konu suçla ilgili tereddüt edilecek bir husus bırakılmamaktadır.

III- Devlet güvenlik mahkemeleri, 1982 Anayasasının mülga 143. maddesi uyarınca 16/06/1983 tarihli ve 2845 sayılı "Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun"la kurulmuştur. 07/05/2004 tarihli ve 5170 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun"un 9. maddesi gereğince Anayasanın 143. maddesinin yürürlükten kaldırılması üzerine devlet güvenlik mahkemelerinin anayasal dayanağı kalmamıştır. Anayasada yapılan bu değişikliğe uyum sağlanması için 16/06/2004 tarihli ve 5190 sayılı "Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun"un çerçeve 3. maddesi gereği devlet güvenlik mahkemeleri kapatılmıştır. Soru önergesinde bahsedilen davayla ilgili yargılamaların büyük bir kısmı kapatılan devlet güvenlik mahkemelerinde yapılmış ve bahse konu kararlar bu mahkemeler tarafından verilmiştir.

IV- İlgili birimlerle yapılan yazışmalardan, yurt dışında olabilecekleri bilgisine ulaşılan ondört kişinin kırmızı bültenle uluslararası seviyede aranmasına devam edilmekte olduğu, bunlardan dokuzunun daha önce Almanya'dan iadeleri talep edilmiş ise de, ayrıntısı aşağıda açıklanan gerekçelerle iade taleplerimizin reddedildiği anlaşılmıştır.

Adı geçen kişilerle ilgili olarak yapılan işlemler aşağıdaki şekildedir:

1- Vahit Kaynar hakkında, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan, 2008 tarihinde A-136/1-2008 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 13/10/2011 tarihli yazımızla Polonya'dan iadesi talep edilmiştir. Adı geçen, Polonya'da iadesi amacıyla 4/11/2011 tarihine kadar tutuklanmış, ancak bilâhare kefaletle serbest bırakılmıştır. Hâlen iade yargılaması bu ülkede devam etmektedir.

Bu kişinin daha öncede Almanya'dan ülkemize iadesinin istendiği, ancak Almanya Federal Adalet Bakanlığının yazısıyla, sanığın yasayla korunan bireysel hakları ihlâl ettiğine dair yeterli şüphenin tespit edilemediği gerekçesiyle iade talebimizin uygun bulunmadığı bildirilmiştir.

2- Ethem Ceylan hakkında, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa muhalefet ve 5237 sayılı Kanunun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan, 2005 tarihinde A-2037/12-2005 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 18/7/2007 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Dışişleri Bakanlığından alınan 30/1/2012 tarihli yazıyla, şahsın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olması nedeniyle, Alman Anayasa Mahkemesinin 16/1/2010 tarihli kararı gerekçe gösterilerek iade talebimizin reddedildiği bildirilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

3- Alim Özhan hakkında, 5237 sayılı Kanunun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan, 2009 tarihinde A-1240/4-2009 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

4- Eren Ceylan hakkında, 5237 Kanunun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan, 2008 tarihinde A-159/1-2008 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

olup, 19/10/2006 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya tarafından 17/9/2007 tarihli notayla, adı geçen Almanya'da ikamet etmediğinden iade talebimizin reddedildiği bildirilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

5- Adem Bayrak hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa muhalefet ve mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 146. maddesinde düzenlenen Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm suçlarından dolayı, 2003 tarihinde A-1046/9-2003 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 15/2/2006 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya tarafından 27/11/2007 tarihli notayla, karara askeri hâkimin iştirak etmesi ve bunun Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına göre, adil yargılanma ilkesine ters düştüğü gerekçesiyle iade talebimizin reddedildiği bildirilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

6- Sedat Yıldırım hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet, 2911 sayılı Kanuna muhalefet ve mülga 765 sayılı Kanunun 146. maddesindeki Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm suçlarından dolayı, 2002 tarihinde A-400/5-2002 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 22/7/2003 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya tarafından 04/01/2006 tarihli notayla, suçun kesin olarak ispat edilemediği gerekçesiyle iade talebimizin reddedildiği bildirilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

7- Mehmet Yılmaz hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet, 2911 sayılı Kanuna muhalefet ve mülga 765 sayılı Kanunun 146. maddesindeki Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm suçlarından dolayı, 2002 tarihinde A-297/4-2002 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 17/4/2003 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya tarafından 18/05/2004 tarihli notayla, Alman ceza yasaları çerçevesinde sanığın cezalandırmasını gerektirecek bir suçun işlendiğinin tespit edilemediği gerekçesiyle iade talebimizin reddedildiği bildirilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

8- Adem Ağbektas hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet, 2911 sayılı Kanuna muhalefet ve mülga 765 sayılı Kanunun 146. maddesindeki Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm suçlarından dolayı, 2002 tarihinde A-296/4-2002 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 9/5/2003 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya tarafından 18/03/2004 tarihli notayla, adı geçeninin Almanya'da mülteci statüsü kazandığı gerekçesiyle iade talebimizin reddedildiği bildirilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

9- Murat Sonkur hakkında, mülga 765 sayılı Kanunun 146. maddesindeki Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm suçundan dolayı, 2004 tarihinde A-1170/8-2004 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 3/4/2003 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya tarafından 04/06/2004 tarihli notayla, Alman ceza yasaları çerçevesinde sanığın cezalandırmasını gerektirecek bir suçun işlendiğinin tespit edilemediği gerekçesiyle iade talebimizin reddedildiği bildirilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

10- Metin Ceylan hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet, 2911 sayılı Kanuna muhalefet ve mülga 765 sayılı Kanunun 146. maddesindeki Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm suçlarından dolayı, 2002 tarihinde A-397/5-2002 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

11- Harun Kavak hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet, 2911 sayılı Kanuna muhalefet ve mülga 765 sayılı Kanunun 146. maddesindeki Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

suçlarından dolayı, 2002 tarihinde A-368/4-2002 kontrol numaralı kırmızı bülten, düzenlenmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

12- Süleyman Toksun hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet ve 5237 sayılı Kanunun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan dolayı, 2005 tarihinde A-2036/12-2005 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

13- Hayreddin Yeğin hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet ve 5237 sayılı Kanunun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan dolayı, 2007 tarihinde A-1365/6-2007 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

14- Ömer Demir hakkında, 5237 sayılı Kanunun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan dolayı, 2006 tarihinde A-1885/8-2006 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 10/11/2006 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya tarafından 12/4/2007 tarihli notayla, karara askeri hâkimin iştirak etmesi ve bunun Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına göre adil yargılanma ilkesine ters düştüğü gerekçesiyle iade talebimizin reddedildiği bildirilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

V- A- Ceza işlerinde uluslararası adli yardımlaşma kurumlarından biri olan suçluların geri verilmesi, bir devlet ülkesinde işlemiş bulunduğu bir suçtan dolayı şüpheli veya sanık olan ve bir başka devlet ülkesinde bulunan bir kişinin, hakkında soruşturma ve kovuşturma işlemlerinin yapılması ya da hükümlüler hakkında hükmolunan cezanın infazı amacıyla, yetkili diğer bir devletin talebi üzerine, bu devlete teslim edilmesinden ibaret olan adli ve siyasi bir işlemdir.

Geri vermenin asıl amacı, hiçbir devlet ülkesinin suç işlemiş olan kişiye sığınak oluşturmaması ve bir devlet ülkesinde suç işleyip de başka bir ülkeye kaçan suç faillerinin cezazı kalmamasıdır. Temelinde toplumsal yarar ve adalet bulunmakta olan bu kurum, ceza kanunlarının yer bakımından uygulanmasına ilişkin mülkîlik sisteminin sakıncalarını gidermek için ortaya çıkmıştır.

Türk hukukunda suçluların geri verilmesinin kaynaklarını 1982 Anayasasının 38. maddesinin son fıkrası, değişik devletlerle yapılmış ikili anlaşmalar, Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi (SIDAS) ve bu Sözleşmeye Ek 2. Protokol ile Türk Ceza Kanununun 18. maddesi oluşturmaktadır.

"Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi"nin 16 ve 22. maddelerine göre, şahısların iade edilip edilmemesi ve iade talebinin incelenmesi sürecinde tutuklama veya buna benzer adli kontrol tedbirlerine tâbi tutulup tutulmaması talep edilen devlet yetkili makamlarının takdirinde olan bir husustur.

B- Almanya ile Sivas olayı sanıkları dâhil terör suçlarına ilişkin iade taleplerimizde karşılaşılan sorunlar ile ilgili olarak 19-21 Mart 2007 tarihleri arasında ikili ve teknik düzeyde görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Daha sonra, Alman Adalet Bakanlığının Uluslararası Adli İşbirliği Bölümü ve Büyükelçilik temsilcileri ile 2 Haziran 2010 tarihinde Bakanlığımızda bir toplantı daha yapılmış olup, söz konusu toplantıda özellikle suçluların iadesinde karşılaşılan sorunlar ele alınmıştır.

Son olarak, Bakanlığımızdan üç kişilik teknik bir heyetin katılımıyla, 14-15 Şubat 2012 tarihlerinde Almanya Federal Adalet Dairesinde yapılan görüşmelerde, iade

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

taleplerimizin reddi gerekçelerinden olan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası öngörülen hâller, iadesi talep edilen kişilerin iltica statüsünün önemi, askerî mahkeme veya asker hâkimin katıldığı mahkeme tarafından verilen mahkûmiyetler ve terör örgütüne üye olma hâlleri tek tek ele alınmıştır.

Şahısların iade talebi sürecinde "Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi"nin 12/2 maddesinde öngörülen bütün bilgi ve belgeler Almanya yetkili makamlarına süresinde iletilmiştir. Şimdiye kadar bilgi belge eksikliği ve süreye uymama nedeniyle reddedilen iade talebimiz bulunmamaktadır.

C- Bazı sanıkların, 2911 sayılı "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu"na muhalefet nedeniyle iadelerinin talep edildiği ifadesi gerçeği yansıtmamaktadır. Bu bağlamda, soru önergesinde adı geçen sanıklardan birisinin "Anayasal düzeni bozmaya kalkışmak", diğerinin ise "Anayasal düzeni bozmaya kalkışmaya iştirak" suçundan iadesi talep edilmiştir. Şahısların iade edilmesi için yapılması gereken tüm işlemler süresi içinde yapılmış ve titizlikle takip edilmiş olup, hâlen de özenle takip edilmektedir.

VI- Anayasanın 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı; 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri; hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği; genelge gönderemeyeceği; tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunun 170. maddesinde, kamu davası açma görevinin Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirileceği; 160. maddesinde, Cumhuriyet savcısının ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği öğrendiğinde kamu davası açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere işin gerçeğini araştırmaya başlayacağı; 161. maddesinde Cumhuriyet savcısının, doğrudan doğruya veya emrindeki adli kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabileceği; suçla ilgili olarak kamu davası açmaya yer olup olmadığı hususunda bir sonuca varabilmek için bütün kamu görevlilerinden her türlü bilgiyi isteyebileceği hükümlerinin yer aldığı;

04/04/1929 tarihli ve 1412 sayılı mülga Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148. maddesinde düzenlenen "Kamu davasını açmak için Adalet Bakanı Cumhuriyet savcısına emir verebilir." hükmünün 14/07/2004 tarihli ve 5219 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığı ve benzer bir hükmün 04/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda da yer almadığı,

Malûmlardır.

Soruşturmanın başlatılması, yürütülmesi ve kamu davasının açılması konusunda görevli ve yetkili kılınan makam Cumhuriyet savcılıkları olup, herhangi bir makam, organ, merci veya kişi tarafından müdahalede bulunulması söz konusu değildir. Soruşturma sonucunda kamu davasının açılması halinde, dava, bağımsız mahkemelerce sonuçlandırılacaktır. Bu bağlamda, soru önergesinde konu edilen hususlarla ilgili olarak, derdest olduğu anlaşılan soruşturma ve kovuşturma içeriklerine ilişkin hususlara cevap verilmesine yasal imkân görülememiştir.

Öte yandan, Anayasanın 98. maddesinin ikinci fıkrasında, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yollarından biri olan "soru"nun, Bakanlar Kurulu adına,

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

s¼zl¼ veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Bařbakan veya bakanlardan bilgi istemekten ibaret olduğu; aynı maddenin son fıkrasında soru ile ilgili ¼nergelerin verilme şekli, i¼eriđi ve kapsamı ile cevaplandırılma, g¼r¼řme ve araştırma y¼ntemlerinin Meclis İ¼t¼z¼đ¼ ile d¼zenleneceđinin ¼ng¼r¼ld¼đ¼; T¼rkiye B¼y¼k Millet Meclisi İ¼t¼z¼đ¼n¼n; “Soru” kenar başlıklı 96. maddesinde “soru”nun kısa, gerekçesiz ve kişisel g¼r¼ř ileri s¼r¼lmeksizin; kişilik ve ¼zel yaşama ilişkin konuları i¼ermeyen bir ¼nerge ile H¼k¼met adına s¼zl¼ veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Bařbakan veya bir bakandan a¼ık ve belli konular hakkında “bilgi istemek”ten ibaret olduğunun belirtildiği; “Sorulamayacak konular” kenar başlıklı 97. maddesinde de, başka bir kaynaktan kolayca ¼đrenilmesi m¼mk¼n olan konular ile tek amacı istişare sağlanmaktan ibaret konuların sorulamayacağı y¼n¼ndeki h¼k¼mler birlikte değerlendirildiğinde, kişisel g¼r¼ř ileri s¼r¼lmek suretiyle d¼ř¼nce ¼đrenmeyi ama¼layan hususlara da cevap verilmesine yasal imk¼n g¼r¼lememiřtir.

Bilgilerinize sunulur.


Sadullah ERGİN
Bakan